

บทที่ ๕

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารงาน ประกันคุณภาพการศึกษา ในด้านการวางแผนงาน ด้านการดำเนินการ ด้าน การตรวจสอบประเมินผล ด้านการพัฒนาปรับปรุง ด้านการบริหารงานประกันคุณภาพที่สอดคล้องกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา และศึกษาและเปรียบเทียบคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ในด้านคุณภาพการบริหารจัดการ ด้านคุณภาพครู ด้านคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน/การเรียนรู้ ด้านคุณภาพผู้เรียน/ผู้จบการศึกษา และด้านการสนับสนุน/ความร่วมมือจากภายนอก ของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ ในกรุงเทพมหานคร การศึกษาใช้กลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินเพื่อรับรางวัลโรงเรียนที่มีระบบการประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับดีเด่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน ๓๐ โรงเรียน เป็นผู้บริหาร และครู หรือผู้สอน จำนวน ๒๒๗ คน ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย เป็นเพศหญิงมากที่สุดจำนวน ๑๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๓ เพศชายจำนวน ๙๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๗ คน อายุต่ำกว่า ๓๐ ปี จำนวน ๖๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๔ ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๓๐-๔๐ ปี จำนวน ๙๐ คน คิดเป็น ร้อยละ ๓๙.๖ อายุระหว่าง ๔๑-๕๐ ปี จำนวน ๓๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๒ และอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๓๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๗ การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน ๔๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๓ ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน ๑๔๒ คนคิดเป็นร้อยละ ๖๒.๖ การศึกษาระดับปริญญาโทจำนวน ๓๖ คนคิดเป็นร้อยละ ๑๕.๘ และการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน ๓ คนคิดเป็นร้อยละ ๑.๓ ตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียน จำนวน ๓๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๒ ตำแหน่งครู/ผู้สอน จำนวน ๑๙๗คน คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๘ ประสพการณ์ในการปฏิบัติงานส่วนใหญ่มีประสพการณ์ ต่ำกว่า ๕ ปี จำนวน ๘๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๗ มีประสพการณ์ ๕-๑๐ ปีจำนวน๗๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๘ มีประสพการณ์ ๑๑-๒๐ ปีจำนวน ๕๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๐ และมีประสพการณ์ ๒๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๒๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๕ โรงเรียนประเภทศิลปะและกีฬา จำนวน ๕๕ คน คิด

เป็นร้อยละ ๒๔.๒ ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนประเภทวิชาชีพ จำนวน ๑๖๓ คนคิดเป็นร้อยละ ๗๑.๘
โรงเรียนประเภททวิศึกษา จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๐

ผลการวิจัย การบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษา และคุณภาพการศึกษาตาม
มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร อธิบายผลได้ดังนี้

การบริหารงานประกันคุณภาพ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก $\bar{X}=๔.๑๗$ เมื่อพิจารณาราย
ด้านพบว่าระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานประกันคุณภาพอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจาก
ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ๓ ข้อ คือ ด้านการบริหารงานประกันคุณภาพที่สอดคล้องกับ
หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา $\bar{X}=๔.๓๘$ ด้านการวางแผนงาน $\bar{X}=๔.๓๘$ และด้านการพัฒนา
ปรับปรุง $\bar{X}=๔.๐๗$ **คุณภาพการศึกษา** โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก $\bar{X}=๔.๓๐$ เมื่อพิจารณาราย
ด้านพบว่าระดับความคิดเห็นต่อคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากข้อที่มีค่าเฉลี่ย
มากไปหาน้อย ๓ ข้อ คือ ด้านคุณภาพครู $\bar{X}=๔.๔๓$ ด้านคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการ
สอน/การเรียนรู้ $\bar{X}=๔.๓๔$ และด้านคุณภาพผู้เรียน/ผู้จบการศึกษา $\bar{X}=๔.๒๑$ หากจะพิจารณาใน
รายละเอียดของแต่ละด้านสามารถสรุปผลได้ดังนี้

๑.ด้านการวางแผนงาน อยู่ในระดับมาก $\bar{X}=๔.๑๗$ รายด้านอยู่ในระดับมาก เช่นกัน
เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ๓ ข้อ คือ ผู้บริหาร ครู/ผู้สอน ร่วมกันกำหนดปรัชญา เป้าหมาย ของ
โรงเรียน ให้สอดคล้องกับปรัชญาการจัดการศึกษาของชาติและความต้องการของสังคม $\bar{X}=๔.๓๘$
กำหนดผู้รับผิดชอบ บทบาทหน้าที่ และแนวทางการปฏิบัติงานของทุกฝ่าย ตามโครงสร้างการ
บริหารของโรงเรียน $\bar{X}=๔.๒๗$ และแต่งตั้งคณะกรรมการ กำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบและ
กำหนดระยะเวลา ในการดำเนินงานประกันคุณภาพ $\bar{X}=๓.๕๕$

๒.ด้านการดำเนินการ อยู่ในระดับมาก $\bar{X}=๔.๑๕$ รายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงจากมาก
ไปหาน้อย ๓ ข้อ คือ จัดทำแผนการปฏิบัติงานประจำปี มี โครงการ งาน กิจกรรมที่สอดคล้องกับ
แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน $\bar{X}=๔.๓๐$ ดำเนินงาน โครงการ งาน กิจกรรม ตาม
แผนการปฏิบัติงานประจำปีและแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา $\bar{X}=๔.๒๕$ และใช้นวัตกรรม
เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ อย่างหลากหลาย เพื่อเอื้อต่อกระบวนการเรียนการสอน และการ
ดำเนินงาน $\bar{X}=๓.๕๘$

๓.ด้านการตรวจสอบประเมินผล อยู่ในระดับมาก $\bar{X}=๔.๐๘$ รายด้านอยู่ในระดับมาก
เรียงจากมากไปหาน้อย ๓ ข้อ คือ สรุปผลการตรวจสอบ การประเมินเพื่อเป็นแนวทางในการ
พัฒนาปรับปรุง $\bar{X}=๔.๑๕$ นำผลการประเมินแต่ละครั้งมาวิเคราะห์ เปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด
เพื่อหาจุดอ่อน จุดแข็งของโรงเรียน $\bar{X}=๔.๑๔$ และจัดทำเครื่องมือการประเมินตามกรอบการ
ประเมินที่กำหนดโดยบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วม $\bar{X}=๔.๐๓$

๔.ด้านการพัฒนาปรับปรุง อยู่ในระดับมาก $\bar{X}=๔.๐๗$ รายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงมากไปหาน้อย ๓ ข้อ คือ นำผลการประเมินมาพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานต่างๆของโรงเรียน $\bar{X}=๔.๑๕$ รวบรวมผลการดำเนินงานและผลการประเมินเพื่อจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษา $\bar{X}=๔.๑๘$ และเสนอรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีไปยังหน่วยงานต้นสังกัดและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ $\bar{X}=๓.๕๓$

๕.ด้านการบริหารงานประกันคุณภาพที่สอดคล้องกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา อยู่ในระดับมาก $\bar{X}=๔.๓๘$ รายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงจากมากไปหาน้อย ๓ ข้อ คือ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการครองตน ครองคน ครองงาน บริหารงานด้วยความยุติธรรม ซื่อสัตย์ สุจริตทั้งทางกาย วาจา และใจ $\bar{X}=๔.๔๘$ พัฒนาตนเองให้ก้าวหน้าด้วยความมุ่งมั่น อดทน มีความศรัทธาในวิชาชีพและหน้าที่การงาน เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน $\bar{X}=๔.๔๕$ ร่วมกันพิจารณาถึงปัญหาของโรงเรียน วิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา และกำหนดเป็นเป้าหมายเพื่อแก้ปัญหา โดยมีการวางแผนและกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหา $\bar{X}=๔.๑๕$

๖.ด้านคุณภาพการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก $\bar{X}=๔.๒๘$ รายด้านอยู่ในระดับ มาก เรียงจากมากไปหาน้อย ๓ ข้อ คือ ผู้บริหารมีความรู้ ความสามารถ ในงานวิชาการ และวิชาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม ยึดหลักธรรมในการบริหารงาน และเป็นแบบอย่างที่ดี $\bar{X}=๔.๕๒$ ประชัญญาและเป้าหมายของโรงเรียนมีสาระสำคัญสอดคล้องกับปรัชญาการจัดการศึกษาของชาติและสนองความต้องการของสังคม โดยบุคลากรทุกคนยึดเป็นแนวในการดำเนินงาน $\bar{X}=๔.๔๒$ และระบบข้อมูลสารสนเทศ ของโรงเรียนเป็นปัจจุบัน โดยมีการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ $\bar{X}=๔.๐๕$

๗.ด้านคุณภาพครู อยู่ในระดับมาก $\bar{X}=๔.๔๓$ รายด้านอยู่ในระดับ มาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ๓ ข้อ คือ ครู/ผู้สอน มีความรู้ความสามารถสอดคล้องกับวิชาที่สอนและมีทักษะทางวิชาชีพ $\bar{X}=๔.๕๑$ ครู/ผู้สอน ปฏิบัติตนสอดคล้องกับจรรยาบรรณวิชาชีพครู มีคุณธรรม จริยธรรมตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดี $\bar{X}=๔.๔๗$ และครู/ผู้สอน มีจำนวนเพียงพอครบถ้วนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการกำหนด $\bar{X}=๔.๓๓$

๘.ด้านคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน/การเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก $\bar{X}=๔.๓๔$ รายด้านอยู่ในระดับ มาก เรียงจากมากไปหาน้อย ๓ ข้อ โดยข้อที่มี ค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากัน ๓ ข้อ คือ เนื้อหาสาระของหลักสูตร ได้รับการปรับปรุงพัฒนาให้ทันต่อวิทยาการ เทคโนโลยี และสอดคล้องกับความต้องการของสังคม/ท้องถิ่นและผู้เรียน แผนการเรียนรู้สอดคล้องกับหลักสูตร และจัดกระบวนการเรียนรู้ เป็นไปตามแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนการสอนได้รับการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาผู้เรียน

$\bar{X}=4.41$ การจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร $\bar{X}=4.32$ และสื่อ อุปกรณ์การเรียนรู้เหมาะสมกับเนื้อหา เพียงพอกับผู้เรียนและมีการประเมินผลการใช้สื่อ อุปกรณ์ $\bar{X}=4.27$

๕.ด้านคุณภาพผู้เรียน/ผู้จบการศึกษาการศึกษา อยู่ในระดับมาก $\bar{X}=4.21$ รายด้านอยู่ในระดับ มาก เรียงจากมากไปหาน้อย ๓ ข้อ คือ ผู้เรียนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู / ผู้สอน และบุคลากรอื่นในโรงเรียน $\bar{X}=4.34$ ผู้เรียนมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ ร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆด้วยความเต็มใจ $\bar{X}=4.22$ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้จบการศึกษาอยู่ในระดับสูงร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป มีความรู้ความสามารถและทักษะตามเกณฑ์ประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรกำหนด $\bar{X}=4.23$

๑๐. ด้านการสนับสนุน/ความร่วมมือจากภายนอก อยู่ในระดับมาก $\bar{X}=4.24$ รายด้านอยู่ในระดับ มาก เรียงจากมากไปหาน้อย ๓ ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากัน ๒ ข้อ คือ โรงเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีกับชุมชน และให้ความร่วมมือกับชุมชนหรือองค์กรภายนอกอย่างต่อเนื่อง และ โรงเรียนให้การสนับสนุนช่วยเหลือในงาน กิจกรรมต่างๆของชุมชน สังคม และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามโอกาสที่เหมาะสม $\bar{X}=4.38$ การดำเนินงานหรือกิจกรรมของโรงเรียนที่ร่วมกับชุมชนเกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและสังคม $\bar{X}=4.26$ และจัดให้แหล่งวิทยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียน $\bar{X}=4.05$

ผลการวิจัยจากการเปรียบเทียบการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานครจำแนกตาม สถานภาพ ส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และ ประเภทโรงเรียน ผลการเปรียบเทียบสรุปได้ดังนี้ การบริหารงานประกันคุณภาพ เมื่อจำแนกตามเพศ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เพียงด้านการบริหารงานประกันคุณภาพที่สอดคล้องกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา จำแนกตาม อายุ และตำแหน่ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จำแนกตามระดับการศึกษาไม่แตกต่างกัน ทางสถิติ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เพียง ๓ ด้าน คือ ด้านการวางแผนงาน ด้านการตรวจสอบประเมินผล ด้านภาพรวม จำแนกตามประเภทโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เพียงด้านการพัฒนาปรับปรุงเท่านั้น ส่วนคุณภาพการศึกษา เมื่อจำแนก ตามสถานภาพ ส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และ ประเภทโรงเรียน ผลการเปรียบเทียบสรุปได้ดังนี้ เมื่อจำแนกตาม เพศ และ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ไม่แตกต่างกัน ทางสถิติ จำแนกตามอายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เพียง ๒ ด้าน คือ ด้านคุณภาพผู้เรียน/ผู้จบการศึกษา และภาพรวม จำแนกตามระดับ

การศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เพียงด้านคุณภาพผู้เรียน/ผู้จบการศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ยกเว้นด้านการสนับสนุน/ความร่วมมือจากภายนอก ไม่แตกต่างกัน ทางสถิติ จำแนกตามประเภทโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ใน ๔ ด้าน คือ ด้านคุณภาพการบริหารการจัดการ ด้านคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน /การเรียนรู้ ด้านการสนับสนุน/ความร่วมมือจากภายนอก และด้านภาพรวม

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย เรื่องการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

๕.๒.๑ การบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบใน

กรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาวิจัยการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการวางแผนงาน ด้านการดำเนินการ ด้านการตรวจสอบประเมินผล ด้านการพัฒนาปรับปรุง และด้านการบริหารงานประกันคุณภาพที่สอดคล้องกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ก็อยู่ในระดับมากเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัตนภรณ์ สมบูรณ์ ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการปฏิบัติงานตามแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดขอนแก่น พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกัน เมื่อนำมาพิจารณารายด้านอภิปรายผลดังนี้

๑. ด้านการวางแผนงาน ผู้บริหารให้ความสำคัญในการวางแผนงาน มีการส่งเสริมให้ครู/ผู้สอนร่วมกันกำหนดปรัชญา เป้าหมายของโรงเรียน ให้สอดคล้องกับปรัชญาการจัดการศึกษาของชาติ และมีการกำหนดหน้าที่ในการปฏิบัติงานตามโครงสร้างของการบริหารโรงเรียนโดยมีการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย เพื่อวางแผนในการดำเนินการได้ตามระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพล จันท์แดง ได้ศึกษาการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่าการวางแผนงานและเตรียมการอยู่ในระดับมาก ซึ่งก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อโรงเรียน

๒. ด้านการดำเนินการ ผู้บริหารได้มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการปฏิบัติงานประจำปี และมีโครงการ งานต่างๆ ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยกำชับให้ทุกฝ่าย กำกับดูแล ติดตาม ให้การดำเนินงานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยคิดว่าน่าจะมีสาเหตุมาจากบุคลากรส่วนใหญ่มีการ

ร่วมมือ ร่วมใจกันเพื่อพัฒนา ทำให้มีการปฏิบัติมาก บุคลากรมีขวัญและกำลังใจที่ดี ซึ่งผู้บริหารสร้างให้เกิดขึ้นกับบุคลากรในโรงเรียน จึงทำให้การทำงาน หรือการดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกียรติศักดิ์ ทันจันทร์ ได้ศึกษา การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชรพบว่าปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย ซึ่งแสดงว่าการดำเนินการประกันคุณภาพเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. ด้านการตรวจสอบประเมินผล ถือเป็นหัวใจสำคัญในการบริหาร งานในโรงเรียน และผู้บริหารได้ให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก มีการดำเนินการประเมินตนเองตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ ตามระยะเวลาที่กำหนดเป็นประจำทุกปี และนำผลการประเมินแต่ละครั้งมาวิเคราะห์ เปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อหาจุดอ่อน จุดแข็งของโรงเรียน และนำผลมาสรุปเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงเพื่อให้เกิดผลต่อการบริหารจัดการในสถานศึกษาต่อไป ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของเมชวิน พุ่มมาลี ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพและรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ประเภทนอกระบบโรงเรียน พบว่าผู้บริหารและครูโรงเรียนเอกชน ประเภทนอกระบบโรงเรียน ที่เปิดสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมเพื่อการประกันคุณภาพจากปัจจัย ๗ ด้านแต่ละด้านโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับพร้อมมาก ซึ่งแสดงว่าการบริหารงานด้านการตรวจสอบประเมินผล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกัน

๔. ด้านการพัฒนาปรับปรุง ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูร่วมกันกำหนดแนวทางการพัฒนา เพื่อนำมาปรับปรุงระบบการศึกษาให้มีประสิทธิภาพโดยมีการจัดทำรายงาน รวบรวมผลการประเมินเพื่อก่อให้เกิดคุณภาพในการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงดาว ทองผ่อง ได้ทำวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาการประกันคุณภาพรายงานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน กรุงเทพมหานคร ได้สรุปการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขไว้ว่า รายงานประจำปีของสถานศึกษา สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยการพัฒนาและปรับปรุงตามหลักการ แสดงว่าได้มีการพัฒนาปรับปรุง จากสรุปผลการประเมินในรายงานประจำปี จึงทำให้ การบริหารงาน ประกันคุณภาพ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๕. ด้านการบริหารงานประกันคุณภาพที่สอดคล้องกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ผู้บริหารมีการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการครองตน ครองคน ครองงาน บริหารงานด้วยความ ยุติธรรม ซื่อสัตย์ สุจริต ทั้งทางกาย วาจา และใจ และมีการสนับสนุนครูให้มีความมุ่งมั่นในการที่จะพัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้า มีศรัทธาในวิชาชีพและหน้าที่การงาน เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน พร้อมสนับสนุนให้คำปรึกษา แนะนำ ให้ความร่วมมือ ร่วมแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานกับบุคลากรด้วยความจริงใจ และเป็นกัลยาณมิตรที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับหลักธรรมที่

พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) ได้กล่าวไว้ว่า กระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักพระพุทธศาสนานั้น ต้องจัดให้เป็นไปเพื่อสนองตอบต่อความต้องการของมนุษย์ให้ได้ ตรงนี้เป็นจุดสำคัญ สอดคล้องกับ คำกล่าวของ **พระราชธรรมนิเทศ** ว่าในการบริหาร โดยไม่ใช้หลักธรรม ไม่เป็นไปตามธรรมแล้ว จะนำความเดือดร้อนมาสู่องค์กร และก่อให้เกิดความเสียหายแก่องค์กรมากมาย เพราะจะทำให้ผู้บริหารใช้อำนาจไปในทางที่ไม่ถูกต้องหรือผิดธรรมชาติ ดังนั้นเมื่อนำหลักธรรมมาใช้ในการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษา ย่อมก่อให้เกิดผลดีต่อโรงเรียนและมีประสิทธิภาพในการบริหารงานเป็นอย่างมาก

๕.๒.๒ คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาวิจัย คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านคุณภาพการบริหารจัดการ ด้านคุณภาพครู ด้านคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน/การเรียนรู้ ด้านคุณภาพผู้เรียน/ผู้จบการศึกษา และด้านการสนับสนุน/ความร่วมมือจากภายนอก ก่ออยู่ในระดับมากเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ **สุชาติ ขำขจร** ได้ศึกษาเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร พบว่า การบริหารงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบทั้ง ๑๒ มาตรฐาน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและปฏิบัติการสอน เห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่ามีการบริหารงานได้คุณภาพตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาในทุกๆด้านเช่นกัน เมื่อนำมาพิจารณารายด้านอภิปรายผลดังนี้

๑.ด้านคุณภาพการบริหารจัดการ ผู้บริหารและครูได้กำหนดปรัชญาและเป้าหมายของโรงเรียนโดยมีสาระสำคัญที่สอดคล้องกับปรัชญาการจัดการศึกษาของชาติเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม โดยยึดหลักธรรมในการบริหาร พร้อมจัดทำแผนการดำเนินงานประจำปีเพื่อเป็นคู่มือในการพัฒนาบุคลากรให้เกิดประสิทธิภาพต่อการบริหารจัดการในสถานศึกษา

๒. ด้านคุณภาพครู ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถสอดคล้องกับวิชาที่สอน เป็นแบบอย่างที่ดี มุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน มีความรับผิดชอบต่อนักเรียนที่เคารพต่อกฎระเบียบวินัยของโรงเรียนสอดคล้องกับแนวคิดของ **ธีระ รุญเจริญ** ได้กล่าวว่า การที่ครูสอนไปแล้วทำให้นักเรียนได้รับผลตรงตามเป้าหมายและปรัชญาทางการศึกษา อาจมีผลมาจาก ความรู้ ทักษะ สุขภาพ บุคลิกภาพ และทัศนคติของครูผู้สอนเป็นหลัก

๓. ด้านคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน/การเรียนรู้ ผู้บริหารและครูร่วมกันพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องโดยวางแผนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และ เนื้อหาหลักสูตรมีการพัฒนาปรับปรุงให้

ทันสมัยต่อวิทยาการ เทคโนโลยี และสอดคล้องกับความต้องการของสังคม/ท้องถิ่นและผู้เรียนซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ศาสตราจารย์ ดร. พิชัย ช่าง ได้ศึกษาเรื่อง ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช ๒๕๔๖ ประเภทวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สาขาวิชาเทคโนโลยี สารสนเทศโรงเรียนเอกชนอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ได้สรุปไว้ว่า หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ รวมทั้งกระบวนการทั้งหมด ที่จัดให้ผู้เรียนได้ผ่านกระบวนการต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ (Cognitive) ทักษะ (Skill) และเจตคติ (Attitude) ให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

๔. ด้านคุณภาพผู้เรียน/ ผู้จบการศึกษา ผู้เรียนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และบุคลากรอื่นๆ ในโรงเรียน มีความซื่อสัตย์ ประหยัด และมีระเบียบวินัย มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ ร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ ด้วยความเต็มใจ อาจเกิดจากการจัดการศึกษาที่มีระบบการบริหารที่ดีโดยเฉพาะบุคลากรด้านการศึกษา มีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่เด็กนักเรียนอยู่เสมอและเป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อให้นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้และนำไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองสังคม และประเทศชาติสืบไป

๕. ด้านการสนับสนุน/ความร่วมมือจากภายนอก ผู้บริหารและครูมีสัมพันธ์อันดีกับชุมชนและองค์กรภายนอกอย่างต่อเนื่อง โดยประชาสัมพันธ์คุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนต่อชุมชนและสังคมอย่างต่อเนื่องพร้อมให้การสนับสนุนช่วยเหลือกิจกรรมต่างๆ ที่ชุมชนและสังคมหรือกิจกรรมที่หน่วยงานต่างๆ จัดขึ้นตาม โอกาสที่เหมาะสมด้วยเหตุผลนี้เองจึงทำให้การจัดกิจกรรมต่างๆ ภายในโรงเรียนทุกครั้งจึงมีชุมชนและหน่วยงานต่างๆ ให้การสนับสนุนทุกครั้งจนทำให้การดำเนินการในด้านกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนประสบความสำเร็จทุกครั้งไป

๕.๒.๓ การเปรียบเทียบการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

๑. เพศแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานครโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทางสถิติ สำหรับรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานประกันคุณภาพที่สอดคล้องกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ โดยเพศชายมีความคิดเห็นมากกว่าเพศหญิง ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าเพศชายมีความเข้าใจในการบริหาร งานประกันคุณภาพที่สอดคล้องกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มากกว่าเพศหญิง

๒. อายุ แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ ๔๑-๕๐ ปี มีระดับความคิดเห็นต่อ การบริหารงานประกัน

คุณภาพ น้อยกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ ๓๐-๔๐ ปี และ ๕๑ ปีขึ้นไป ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ ๓๐-๔๐ ปี เป็นช่วงอายุที่มีความกระตือรือร้นและสนใจเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษา มากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ ๔๑-๕๐ ปี สำหรับผู้ที่มีอายุ ๕๑ ปีขึ้นไป เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากจึงมีความคิดเห็นมากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ ๔๑-๕๐ ปี

๓. ระดับการศึกษา แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็น ต่อการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกันทางสถิติ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ เพราะว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมาก มีความรู้ระดับ ปริญญาตรี ซึ่งมีความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ เป็นอย่างดี และแสดงให้เห็นว่า ในระดับการศึกษาอื่นๆ ที่ต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเช่นเดียวกัน

๔. ประสบการณ์ ในการปฏิบัติงาน แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็น ต่อการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า แตกต่างกันเพียง ๓ ด้าน คือ ด้านการวางแผนงาน ด้านการตรวจสอบประเมินผล และด้านภาพรวม แสดงว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมาก มีความเข้าใจเป็นอย่างดีในการบริหารงานประกันคุณภาพ จึงมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานประกันคุณภาพมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า

๕. ตำแหน่ง แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็น ต่อการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ โดยผู้บริหารโรงเรียน มีความคิดเห็น ต่อการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มากกว่าครูหรือผู้สอน ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความตระหนัก และ เข้าใจในหลักการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษามากกว่าครูหรือผู้สอน

๖. ประเภทโรงเรียนแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็น ต่อการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน สำหรับรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาปรับปรุง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ โดยโรงเรียนประเภทศิลปะและกีฬา มีระดับความคิดเห็น ต่อการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาในด้านการพัฒนาปรับปรุงมากกว่าโรงเรียนประเภทวิชาชีพ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า โรงเรียนประเภทศิลปะและกีฬา มีโอกาสได้ส่งผู้เรียนเข้าแข่งขันทักษะด้านดนตรี กีฬาและศิลปะ ทั้งใน กรุงเทพมหานครและระดับประเทศ มากกว่าโรงเรียนประเภทวิชาชีพ จึงได้มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องมากกว่า

**๕.๒.๔ การเปรียบเทียบคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของ
โรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม สถานภาพ ทั่วไปของผู้ตอบ
แบบสอบถาม**

๑. เพศแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อ คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพ
การศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร มีทัศนคติเห็นไม่แตกต่างกัน ทาง
สถิติ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๒. อายุ แตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อ คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพ
การศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า แตกต่างกันเพียง ๒ ด้าน คือ ด้าน
คุณภาพผู้เรียน/ผู้จบการศึกษา และด้านภาพรวม

๓. ระดับการศึกษาแตกต่างกันมีระดับความคิดเห็นต่อคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐาน
คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานครโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน
ทางสถิติ สำหรับรายด้าน พบว่า ด้านคุณภาพผู้เรียน /ผู้จบการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๔. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อคุณภาพการศึกษา
ตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน
ทางสถิติ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕. ตำแหน่ง แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อ คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐาน
คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานครโดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ยกเว้นด้านการสนับสนุน /ความร่วมมือจากภายนอกไม่แตกต่าง
กันทางสถิติ โดยผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นมากกว่าครูหรือผู้สอน

๖. ประเภทโรงเรียนแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็น ต่อคุณภาพการศึกษาตาม
มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในกรุงเทพมหานครโดยภาพรวม
แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ สำหรับรายด้าน พบว่า แตกต่างกัน ๔ ด้านคือ
ด้านคุณภาพการบริหารจัดการ ด้านคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน/การเรียนรู้ ด้าน
การสนับสนุน/ความร่วมมือจากภายนอก และภาพรวม แสดงให้เห็นว่าความคิดเห็นต่อคุณภาพ
การศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ ในภาพรวม ของแต่ละ
ประเภทโรงเรียนแตกต่างกัน เนื่องจากลักษณะการจัดการศึกษาและหลักสูตรแตกต่างกัน จึงมี
ความคิดเห็นต่างกันต่อคุณภาพการศึกษา ที่เป็น มาตรฐานเดียวกัน ซึ่ง สอดคล้องกับ ข้อคิดเห็น
เพิ่มเติมของผู้บริหารและครู/ผู้สอน ว่าควรให้อิทธิพลของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ ใน

แต่ละประเภทโรงเรียนมีส่วนในการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษา และตัวชี้วัด เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทและสภาพจริงของโรงเรียนประเภทต่างๆ ที่มีลักษณะการจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็น ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ที่มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ ๕๘.๘๒ ของผู้ที่ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับ คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบ ในกรุงเทพมหานคร

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑. ควรสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง และควรให้การสนับสนุนด้านงบประมาณ บุคลากร ตลอดจนสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินงาน
๒. ควรให้การนิเทศ ในระหว่างการดำเนินงาน อย่างสม่ำเสมอสนับสนุนให้มีการใช้นวัตกรรมใหม่ๆ และแหล่งเรียนรู้ อย่างหลากหลาย มีการ สรุปรายงานผลการดำเนินงาน ทุกโครงการ ตามระยะเวลาที่กำหนด เพื่อติดตามผลการปฏิบัติงาน
๓. ควรมีการวางกรอบการตรวจสอบและจัดทำเครื่องมือการประเมินในการดำเนินงาน ที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณภาพการศึกษา โดยบุคลากรทุกคนมีส่วนร่วม และจัดเก็บข้อมูลในการประเมินอย่างหลากหลายวิธี และหลายๆแหล่ง เพื่อให้ได้ข้อมูลตามสภาพจริงและน่าเชื่อถือ
๔. ควร มีการประเมินตนเองที่มีความชัดเจนครอบคลุมเนื้อหาสาระของมาตรฐานคุณภาพการศึกษา เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจน เสนอรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีไปยังหน่วยงานต้นสังกัดทุกปีและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
๕. ผู้บริหารและครู ควรร่วมกันพิจารณาและวิเคราะห์ จุดเด่น จุดด้อยของโรงเรียน และกำหนดแนวทางในการแก้ปัญหาาร่วมกัน สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ ชุมชนอย่างสม่ำเสมอ
๖. ควรมีระบบข้อมูลสารสนเทศ ที่เป็นปัจจุบัน ตลอด โดยมีการ นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่ทันสมัยมาใช้ เพื่อให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
๗. ควรมีการจัดอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาครูหรือผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน และพัฒนาคุณภาพสู่ครูมืออาชีพ และจัดหา ครูหรือผู้สอนเพิ่มเพื่อให้มีจำนวนเพียงพอครบถ้วนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการกำหนด
๘. ควรเพิ่มการ จัดกิจกรรมส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร จัดระบบการวัดผลและประเมินผล

ผู้เรียนที่ชัดเจน ด้วยวิธีที่หลากหลายและเป็นปัจจุบัน และประเมินผลการใช้สื่อ อุปกรณ์ โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินเพื่อการปรับปรุงพัฒนาสื่อ อุปกรณ์ได้อย่างเหมาะสม

๕. ควรมีการจัดกิจกรรมต่างๆที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสนใจ มุ่งมั่น กระตือรือร้น ต่อการเรียนเพิ่มมากขึ้น ให้กำลังใจ ให้คำแนะนำ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สนับสนุนส่งเสริมผู้เรียนให้แสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากสื่อและแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

๑๐. ควรรจัดกิจกรรมของโรงเรียนร่วมกับชุมชน อย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริม ให้โรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้ หรือให้บริ การแก่ประชาชน ชุมชน และหน่วยงานอื่นตามโอกาสที่เหมาะสม ตลอดจน เปิดโอกาสให้วิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนและพัฒนาโรงเรียน

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

๑. ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบทั้งในกรุงเทพมหานครและส่วนภูมิภาค

๒.ควรศึกษาการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษา

๓.ควรศึกษาการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนนอกระบบในส่วนภูมิภาค